USC
UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

nEDIUS

Sumario | nº27 — Maio 2023

EDIUS NOVAS

A LOSU nos estudos de doutoramento ↗

EDIUS NOVAS

Normas e excepcións sobre o idioma das teses ↗

OPINIÓN

A importancia das emocións durante os estudos de doutoramento ↗

EDIUS NOVAS

Como actuar en caso de conflito entre doutorandos/as e supervisores da súa tese ↗

EDIUS

Doutoras e doutores extraordinari@s

Premio Extraordinario de Doutoramento

EDIUS NOVAS

Sprint de innovación: como solucionar un reto empresarial en só catro días ↗

EDIUS NOVAS

Candidaturas provisionais de representantes no Comité de Dirección da EDIUS ↗

ENTREVISTA

Alexandre Veiga Rodríguez - Catedrático de Lingua Española na USC. Facultade de Humanidades, Campus de Lugo

«A xuventude non le hoxe demasiados libros e si dedica moito tempo á comunicación na rede, onde boa parte dos escritos aparecen editados sen revisión» ↗

EDIUS NOVAS

O X Encontro da Mocidade Investigadora celebrarase en Santiago de Compostela os días 12 e 13 de xuño ↗

EDIUS NOVAS

Con máis de 1.100 seguidores en LinkedIn, a EDIUS é unha das escolas de doutoramento con máis *followers* de España ↗

EDIUS NOVAS

Convocatoria Erasmus KA171 para doutorandos/as ↗

EDIUS NOVAS

A LOSU nos estudos de doutoramento

O 12 de abril entrou en vigor a nova Lei Orgánica do Sistema Universitario (**LOSU**), na que hai algúns aspectos que afectan directamente aos estudos de doutoramento. O director da Escola Internacional de Doutoramento da USC, Pablo Taboada, destaca que a nova normativa non contén demasiados aspectos que vaian influír moito nos estudos de doutoramento.

Por unha banda, a LOSU recolle que as universidades incentivarán os doutoramentos en cotutela internacional e ínstase ás administracións públicas a eliminar os obstáculos á atracción de talento internacional, "axilizando e facilitando os procedementos de recoñecemento e homologación de títulos, de admisión nas universidades ou de carácter migratorio". Taboada califica de positiva esta aposta, aínda que lembra que para que o estudantado poida facer estadías en centros no estranxeiro son necesarios máis recursos económicos porque as convocatorias de financiamento tanto público como privadas "son reducidas".

Por outra banda, a LOSU fai referencia ao persoal investigador. "A lei recolle unha intención, un *desiderátum*, de incrementar o financiamento das entidades universitarias para investigación, algo que, por suposto, será positivo". Ademais, o texto indica a posibilidade de que as universidades creen centros no estranxeiro, pequenas delegacións que, segundo Pablo Taboada, podería permitirlle á EDIUS apostar pola internacionalización dos seus programas de doutoramento así como conseguir unha maior captación de doutorandos e doutorandas doutros países.

O director da EDIUS tamén destaca a importancia que a nova lei lle outorga ao concepto de ciencia e de ciencia ciudadana. Neste aspecto, a LOSU "indica a necesidade de que as publicacións científicas formen parte dun repositorio institucional de cada universidade, no que se recollan as teses e outros artigos científicos relacionados coa investigación. No caso da USC, xa está funcionando **Minerva**, aínda que habería que melloralo e completalo.

Ir ao sumario

NOVIDADES NO PROCESO DE ACREDITACIÓN

A Secretaría General de Universidades (SGU) informou sobre o proceso de acreditación a Profesor Axudante Doutor (PAD) tras a entrada en vigor da LOSU, que rexirá os procedementos de todas as axencias de calidade que avalían profesorado, entre elas **ANECA**.

Esta lei elimina a necesidade de posuír unha acreditación para acceder á figura contractual PAD. Segundo a SGU, isto vai permitir a estabilización do profesorado universitario antes e outórgalle ás universidades a responsabilidade fundamental de elixir, "dentro da súa autonomía e respectando o que marca a LOSU en canto aos procedementos de selección do profesorado contratado", o seu profesorado doutor máis novo a semellanza do que ocorre na maioría dos sistemas universitarios avanzados co proceso coñecido como *tenure track*.

Así mesmo, ANECA informa de que o programa ACADEMIA segue "permanentemente aberto" e permite a presentación de solicitudes de maneira continuada nos dous corpos docentes universitarios, de Profesor/a Titular de Universidade e de Catedrático/a de Universidade.

Máis información

EDIUS NOVAS

Normas e excepcións sobre o idioma das teses

Unha das primeiras cousas que hai que decidir na fase de redacción dunha tese é o idioma no que esta se vai redactar.

Como norma xeral, as teses que se presentan na Universidade de Santiago de Compostela (USC) deberán estar escritas en galego ou en castelán, mais esta norma ten algunhas excepcións que deberemos considerar.

Estas son:

1. A tese tamén poderá ser escrita e defendida noutras linguas habituais para a comunicación científica no teu campo de coñecemento, sempre que o doutorando ou doutoranda conte coa autorización da súa CAPD. **Nestes casos, haberá que incluír na propia tese un resumo en galego non inferior a 3.000 palabras**.
2. Se a tese inclúe, a maiores dos apartados esenciais, outros como **referencias, mencións, aportacións ou apéndices**, ben realizados polo doutorando/a e/ou por outros autores/as, estes poderán figurar no idioma no que foron publicados **aínda que sexa diferente do galego, castelán ou o idioma autorizado**.
3. **Nas teses por compendio de publicacións**, os artigos incluídos na tese poderán estar nun idioma diferente ao da propia tese.

En calquera caso, o idioma de redacción da tese apróbase co Plan de Investigación, e no caso de querer modificalo, requirirase a aprobación dun novo Plan de investigación pola CAPD.

Ademais, hai que ter en conta que o Plan de investigación (incluídos todos os apartados e os campos que o compoñen e que os doutorandos e doutorandas deben cumprimentar) e a tese deberán estar escritos na mesma lingua.

Por último, cando o investigador ou investigadora reclame un certificado oficial á EDIUS, debe incluír o título da tese no idioma no que está escrita, sen traducións.

Ir ao sumario

A continuación, incluímos unha táboa cos datos do idioma da tese dos últimos cursos académicos.

Curso Data Defensa	Idioma Manuscrito	Total
2013/2014	Castelán	157
	Galego	15
	Inglés	50
	Italiano	1
	Portugués	14
Total 2013/2014		237
2014/2015	Alemán	1
	Castelán	167
	Galego	20
	Inglés	57
	Portugués	19
Total 2014/2015		264
2015/2016	Alemán	1
	Castelán	333
	Galego	68
	Inglés	83
	Portugués	38
Total 2015/2016		523
2016/2017	Castelán	161
	Galego	20
	Inglés	79
	Italiano	1
	Portugués	14
		1
Total 2016/2017		276
2017/2018	Castelán	122
	Galego	15
	Inglés	70
	Portugués	7
Total 2017/2018		214

Ir ao sumario

Curso Data Defensa	Idioma Manuscrito	Total
2018/2019	Alemán	1
	Castelán	151
	Galego	21
	Inglés	104
	Portugués	16
Total 2018/2019		293
2019/2020	Castelán	141
	Francés	1
	Galego	22
	Inglés	98
	Italiano	1
	Portugués	17
		1
Total 2019/2020		281
2020/2021	Castelán	177
	Galego	30
	Inglés	95
	Italiano	1
	Portugués	20
Total 2020/2021		323
2021/2022	Castelán	196
	Galego	39
	Inglés	107
	Portugués	26
Total 2021/2022		368
Total xeral		**4163**

Ir ao sumario

Alicia Estévez Toranzo

Catedrática de Microbioloxía. Coord. do Programa de Doutoramento en Avances en Bioloxía Microbiana e Parasitaria.

OPINIÓN

A importancia das emocións durante os estudos de doutoramento

É coñecido que a emoción e a cognición son procesos inseparables que están interconectados xa que as emocións inflúen na capacidade de razoamento, a memoria, a toma de decisións e a actitude para aprender.

Para que os doutorandos e doutorandas poidan empregar adecuadamente tanto as emocións primarias como as secundarias teñen que aprender a recoñecelas de forma consciente, integrar o que senten dentro do seu pensamento e manexar as emocións de forma eficaz.

Hai unha serie de emocións que podemos considerar positivas durante os estudos de doutoramento e, por tanto, hai que estimulalas xa que van favorecer a aprendizaxe. Estas serían a seguridade, o entusiasmo, a alegría, a curiosidade, o asombro, o pracer e o orgullo moderado, entendido como a sensación de estar satisfeito cun mesmo, xa que de ser excesivo pódese caer no *hubris*. Pola contra, hai outras emocións que van ser negativas durante esta etapa como son o medo, a vergoña, a culpa, a ira ou os celos, as cales van dificultar a creación dun clima motivacional adecuado dentro do grupo de investigación onde se atope o/a doutorando/a.

E por que unha microbióloga está a falar de emocións? Pois é moi sinxelo. Numerosos estudos demostran que a microbiota intestinal inflúe nos problemas asociados tradicionalmente coa ciencia psiquiátrica ou psicolóxica a través da conexión coñecida como eixo intestino-cerebro. Dentro desta liña gustaríame mencionar que xa se patentou unha bacteria, *Christensenella minuta*, presente no intestino de individuos sans, como terapia para regular as emocións relacionadas co estado de ánimo, como a depresión, o estrés e a ansiedade, xa que é unha boa produtora de serotonina.

Aínda que queda moito por comprender sobre os procesos de comunicación entre o intestino e o sistema nervioso central, quen sabe se nun futuro aos nosos doutorandos e doutorandas haberá que darlles un “cóctel emocional de bacterias” ao inicio dos seus estudos co fin de desenvolver e/ou potenciar a súa intelixencia emocional.

«Para que os doutorandos e doutorandas poidan empregar adecuadamente tanto as emocións primarias como as secundarias teñen que aprender a recoñecelas de forma consciente»

Ir ao sumario

Doutoras e doutores extraordinari@s

34 persoas recibiron o Premio Extraordinario de Doutoramento por traballos defendidos na USC ao longo do curso 2020-2021, tres máis que na anterior convocatoria. Conseguimos falar con varios deles para preguntarlles como se senten tras recibir este importante recoñecemento e, de paso, felicitalos polo excelente traballo realizado.

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

Ciencias da Saúde

Antía Lestido Cardama

Título tese: *Study of exposure to contaminants coming from materials in contact with foods*

Este premio supón unha mostra do meu compromiso e o esforzo dedicado ao longo desta etapa. Ao mesmo tempo, tamén implica un gran impulso para continuar avanzando na miña carreira como investigadora, contribuíndo ao coñecemento na miña área de investigación.

O doutoramento é unha etapa chave que se debe desfrutar. Para iso, é importante aprender a xestionar o tempo de maneira eficiente, a conciliar a investigación coa vida persoal, e que nos momentos difíciles e desafiantes se lembren dos motivos e obxectivos que os/as levaron a iniciar ese proxecto.

Ir ao sumario

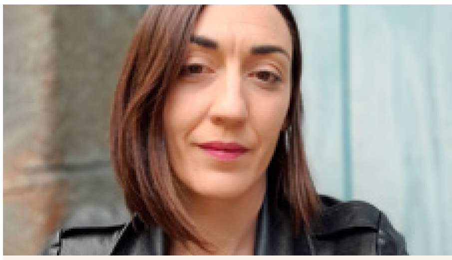

Ciencias e Enxeñarías

Alba Lombao Vázquez

Título da tese: *Microbial Diversity as a Bioindicator of the Impact of Fires*

Persoalmente, como muller que foi nai durante o doutoramento, entre todo o que significa para min, gustaríame destacar que supón a demostración de que a maternidade, algo polo que aínda penalizamos é máis que compatible ca investigación, fronte a idea de que a vida familiar desvíanos dos nosos obxectivos.

Dous consellos que me deu a miña directora no seu día, que publiquen, que non o deixen para o final porque se por algunha razón tes que deixar a tese, as publicacións sempre estarán aí e, o máis importante, respectar o traballo dos compañeiros e dos que estiveron antes ca nos no noso campo.

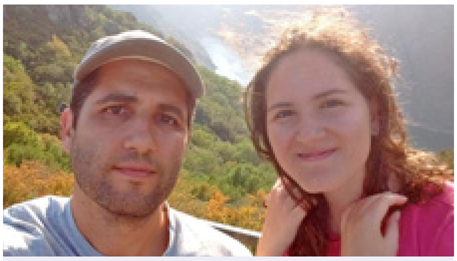

Ciencias e Enxeñarías

Jorge Alberto Suárez Garea

Título da tese: *Deep Learning Based Classification Techniques for Hyperspectral Images in Real Time*

Para min este premio significa non só un recoñecemento cara á miña persoa polo traballo realizado, senón tamén cara aos meus directores de tese. Os tres xuntos fomos capaces de lidiar cunha pandemia e escribir unha tese, e saír vitoriosos en ámbolos dous casos.

O meu consello é que non se rendan, é moi fácil tomar a decisión de deixalo cando empezas a velo todo negro, pero hai luz ao final do túnel. É unha etapa máis da túa vida e unha vez remate vas poder mirar cara atrás e sentirte orgulloso/a do que conseguiches.

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

Ciencias da Saúde

Clara Domínguez Vivero
Título tese: *Changes in innate immunity in chronic migraine. Role of toll-like receptors 2 and 4 as key players in migraine chronification and potential therapeutic targets*

O recoñecemento faime moita ilusión xa que este é un traballo longo, que require moito esforzo e que non está demasiado recoñecido noutros ámbitos. Dalgunha maneira faime sentir que todos os anos que pasei lendo, escribindo e traballando sobre o tema son valorados polas institucións académicas e incrementa ese sentimento de satisfacción e recompensa que chega despois de acabar unha longa tarefa. Alégrome moito tamén polo equipo investigador e polo meu titor que sempre dixeron que o tema era de grande interese e o plantexamento do proxecto moi completo. Dalgunha maneira é unha forma de corroboralo e animalos a seguir investigando.

Eu sobre todo daríalles ánimos, creo que o período no que un fai a tese pode facerse duro psicoloxicamente. Moitas veces é un traballo solitario e que parece que ninguén entende, ou nin sequera vén como un traballo de verdade. É fácil perderse no camiño e non ver o final. Se pasan períodos de moita desmotivación aconsellaría que aguanten, que paga a pena ver o traballo rematado e é unha satisfacción saber que acadaches o máximo nivel académico, ademais das moitas portas que abre no teu futuro.

Ciencias Sociais e Xurídicas

Ana Vázquez Rodríguez
Título tese: *Educación no formal y empleabilidad de la juventud. Algunas evidencias desde el análisis de dos programas*

O peche do camiño, individual á par que colectivo, no seo dun magnífico grupo de investigación, pero tamén a apertura a outros escenarios desafiantes. Este recoñecemento supón poñerlle faciana a un proceso rematado con satisfacción que permitiu (de)construírme como persoa e profesional no eido educativo.

O camiño está cheo de incertezas, pero está nas nosas mans ter confianza en nós e nos/as profesionais que nos rodean para non perdernos nel. Non esquecer que todas as dimensións da vida, debemos coidalas e salvagardalas con coidado. Do seu equilibrio depende a nosa estabilidade presente e futura.

Artes e Humanidades

Samuel Nión-Álvarez
Título da tese: La Protohistoria en el territorio ártabro. Organización social y estructura territorial

Para min, o PE de doutorado é un símbolo do traballo. Dende que comecei a tese, investiguei sen ningún tipo de apoio económico, e conseguir este premio supón un certo recoñecemento a todos os anos de traballo. Quizais foi un camiño máis complicado ca o de aqueles que tiñan contratos, pero serviume para aprender a xestionar o teu tempo e a poñer todas as enerxías naquilo que realmente me interesaba.

O único que lles diría é que reflexionen sobre o que están a investigar e que valoren se ver-

Ir ao sumario

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

dadeiramente lles apaixona. Se é así, todo o meu ánimo e forza, porque desfrutarán do camiño. Se non, non acabar unha tese non é a fin do mundo, hai cousas máis importantes na vida.

Ciencias Sociais e Xurídicas

Sabela Carme Mallo López
Título tese: *Affective and Behavioral Symptoms in the age-related cognitive impairment continuum: assessment and predictive validity*

Poñer en valor o esforzo destes anos. Igualmente, penso que hai moitas teses brillantes e que o baremo que se establece para conceder os premios pode ser até certo punto discutible. Considero que o máis importante é que eu me sinto orgullosa da miña tese.

A tese é unha carreira de fondo e o obxectivo debería ser desfrutala. Para iso, creo que é preciso un traballo de introspección que nos permita coñecer as nosas debilidades e fortalezas, contar con redes de apoio e poñer os coidados no centro.

Ir ao sumario

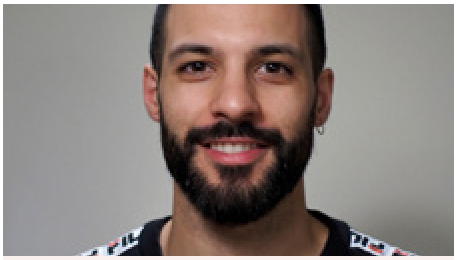

Ciencias da Saúde

Xosé Manuel Matanza Fente
Título tese: *Transcriptomic study of Photobacterium damselae subsp. damselae: roles of temperature and of the two-component system RstAB as regulators of physiology and virulence*

O doutoramento é un traballo que require de moito esforzo e tamén de moita vocación. Durante o proceso é común sentirse frustrado ou perdido. Porén, ver que esa dedicación e paixón ofrecidas teñen un recoñecemento deste tipo fai que me sinta moi agradecido e tamén moi orgulloso do camiño andado.

Eu escoitei todo tipo de consellos e ao final cada un vive o proceso dunha forma. Diría que procuren disfrutar da aprendizaxe porque visto en perspectiva, non son os resultados o máis importante, senón tódalas habilidades que gañarán e que os acompañarán para o que sexa que vaian facer no futuro.

Ciencias da Saúde

Saskia Camille Flament Simon
Título tese: *Molecular Characterization of Extended-Spectrum beta-Lactamase-Producing Escherichia coli and Clones Causing Extraintestinal Infections in Humans. Animals as Reservoir of High-Risk E. coli Clones Pathogenic for Humans*

É moi gratificante a nivel persoal, como recoñecemento ao froito de varios anos de investigación e a un proceso de formación predoutoral esixente, que require de aprendizaxe constante. Ademais, constitúe un recoñecemento que se estende a todo o grupo de investigación co que traballaches, co que te formaches e sen o que non tería sido posible alcanzar este premio.

Que sexan creativos, que traballen en equipo, que non se rindan e, por suposto, que aposten pola carreira investigadora.

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

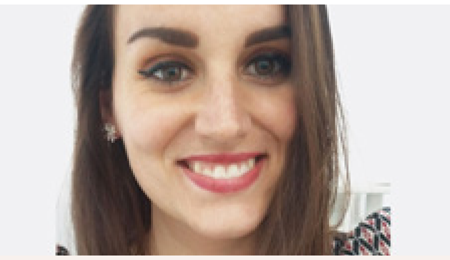

Artes e Humanidades

Daniela Pettersson Traba

Título tese: *A corpus-based study on nearsynonymy: The concept PLEASANT SMELLING in 19th- and 20th-century American English*

Para min significa a culminación perfecta despois de tantos anos traballando coa tese e esforzándome. En moitas ocasións durante o doutoramento temos dúbidas de se o estamos facendo ben e se vamos polo bo camiño. Este recoñecemento mostra que en efecto o traballo pagou a pena.

É importante comezar a publicar canto antes xa que as publicacións son os méritos que máis van contar no día de mañá e ademais os traballos moitas veces tardan en publicarse. Non deberían ter medo a enviar propostas relacionadas coa tese a revistas de impacto en posicións altas en bases de datos de recoñecido prestixio.

Ciencias da Saúde

Andrea López López

Título tese: *Discinesias inducidas por L-DOPA en modelos de enfermedad de Parkinson: implicación de la vía Rho quinasa y sus interacciones con el receptor de (pro) renina y el colesterol*

Este galardón supón o recoñecemento a un traballo realizado con moita ilusión, mimo e esforzo no grupo de Neurobioloxía Molecular e Celular da Enfermidade de Parkinson. Este premio é tan meu como de todo o grupo de investigación, especialmente dos meus directores José Luis Labandeira e Ana Muñoz.

É difícil dar un consello, e non sei se eu son quen de facelo. Pero penso que o máis importante nesta profesión é ter clara a motivación e traballar para non perder nunca os folgos, xa que, é unha carreira de fondo na que todos caemos e nos levantamos. Con esforzo e ganas sempre se chega a meta!

Artes e Humanidades

Iria de Dios Flores

Título tese: *Processing long-distance dependencies: an experimental investigation of grammatical illusions in English and Spanish*

Por unha banda, é un recoñecemento que me anima a seguir traballando. Por outra banda, nun entorno laboral tan competitivo como a academia, no que é moi difícil acadar estabilidade, o premio extraordinario de doutoramento é un deses méritos que poden marcar a diferencia.

Facer unha tese, ou facer investigación, non supón só un reto intelectual, senón que moitas veces é tamén un reto psicolóxico que require dunha boa xestión da presión e da frustración. Algo que intento non esquecer é que, en ciencia, e posiblemente na vida en xeral, aprendemos máis dos erros que dos acertos.

Ir ao sumario

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

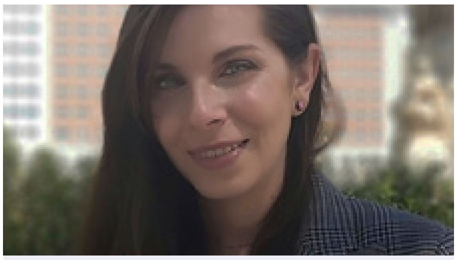

Ciencias Sociais e Xurídicas

María Peñate Valentín

Título tese: *La compra pública de innovación como instrumento de política de innovación de demanda. Análisis de la experiencia española desde la perspectiva regional y de sectores estratégicos*

Para min significa a posta en valor tanto da labor investigadora realizada, como do esforzo para elaborar a tese. Este proceso require constancia e supón un número notable de horas da nosa vida, e debo agradecer o apoio da miña directora. Síntome moi afortunada e agradecida por este recoñecemento.

Creo que é clave elixir un tema de investigación polo cal se sinta inquietude e motivación, pois pode facer máis levadío o camiño. Tamén, ser flexible e consciente de que pode haber obstáculos e situacións inesperadas, pero o importante é seguir adiante cun obxectivo claro.

Ciencias da Saúde

Ana Olivera Fernández

Título tese: *Nanocarriers for enhancing the performance of immunomodulatory molecules*

Para min este recoñecemento reflicte todas as alegrías, bos momentos e apredizaxe pero tamén o esforzo, as lágrimas e os altos e baixos vividos nesa montaña rusa que é o doutoramento.

Todo o esforzo posto na vosa tese ten os seus froitos sempre. Non vos desanimedes, porque todo pasa e de todo se aprende. Gozade de todas as oportunidades que teñades para coñecer outros laboratorios, ir a congresos e aprender de xente con inquietude investigadora. E sobretodo, disfrutade o máximo que poidades dos vosos compañeiros, porque son o mellor que vos ides levar deste tempo!

Artes e Humanidades

Cristina Lastres López

Título tese: *A functional-pragmatic approach to if/si-constructions in English, French and Spanish: A corpus-based study*

Recibir este premio supón unha enorme alegría e un recoñecemento aos catro anos de intenso traballo realizado durante a elaboración da miña tese de doutoramento. Por extensión, é tamén un recoñecemento á calidade da miña investigación e, polo tanto, supón un impulso para seguir traballando.

Considero que un aspecto fundamental é a elección do director de tese, quen debe ser capaz non só de guiar a tese do doutorando senón tamén de orientalo na construción da súa carreira académica. No meu caso, fun moi afortunada de contar con Teresa Fanego como directora de tese.

Ir ao sumario

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

Ciencias e Enxeñarías

María Vanesa Taboada López

Título tese: *Detection, characterization and quantification of nanoparticles in marine products and derivatives*

Recibir este premio supón para min unha gran satisfacción persoal ao ver recoñecidos o gran esforzo e dedicación que supuxo o desenvolvemento da tese de doutoramento. Por suposto, trátase dun recoñecemento compartido, xa que a implicación do grupo foi determinante na consecución dos bos resultados.

Ademais de ser constantes e perseverar, é importante traballar no que os apaixone para non perder a curiosidade que os levou a comezar este camiño. Non descoidar a saúde mental é imprescindible. Mantendo este equilibro a tese suporá a adquisición de coñecementos e un gran desenvolvemento persoal.

Ciencias Sociais e Xurídicas

Daniel González Uriel

Título tese: *Relaciones entre el blanqueo de dinero y el delito fiscal*

Este premio supón unha gran satisfacción persoal, xa que pon en valor o traballo realizado e a concurrencia con outros grandes estudos conleva unha maior dificultade na súa obtención. Así mesmo, goza dun gran prestixio, polo que o seu logro implica unha motivación a continuar investigando.

En primeiro termo, aconsellaría que fosen perseverantes no traballo, xa que é un proceso longo. É preciso ser organizado e constante, definir obxectivos e metas, e fixar prazos realistas. Ademais, é fundamental unha relación directa e constante cos titores/as e directores/as, e unha actitude positiva.

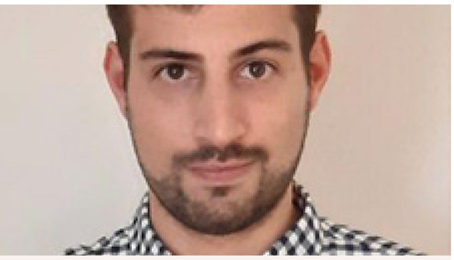

Ciencias e Enxañerías

Iago Pozo Míguez

Título tese: *Development of novel arynes and application to the synthesis of polycyclic aromatic hydrocarbons*

Supón un gran recoñecemento polo traballo realizado estes anos que é compartido por moitos actores imprescindíbeis entre os que destacaría aos meus directores de tese, investigadores sénior do grupo, colaboradores, técnicos de apoio á investigación e excelentes compañeiros de laboratorio.

Recomendaría priorizar a formación persoal e a curiosidade científica. Penso que é importante considerar o que se pode aprender de cada proxecto e flexibilizar os obxectivos da tese se é necesario.

Ir ao sumario

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

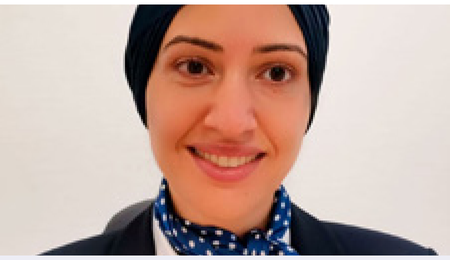

Ciencias da Saúde

Mallah Narmeen

Título tese: *Social and psychological determinants of the misuse of antibiotics and tranquilizers in the Galician and Lebanese populations*

Significa un recoñecemento a varios anos de arduo traballo e moita dedicación á tese. Ademais, empezar unha carreira investigadora nun país novo foi un reto persoal e profesional. É tamén un recoñecemento aos meus codirectores de tese e a todas as persoas que se involucraron nela.

Animo aos doutorandos actuais a que se esforcen en buscar a excelencia no seu traballo. Quizais en algunhas etapas da tese nos encontramos con trabas e dificultades, pero a clave está en aproveitar estes momentos difíciles para convertelos nun proceso de aprendizaxe e experiencia.

Ciencias e Enxeñarías

Andrea Cortegoso Galmán

Título tese: *Elevational gradients in oak defences and herbivory*

É unha honra que che recoñezan o teu esforzo e dedicación. Facer unha tese de doutoramento é unha experiencia moi gratificante pero tamén moi esixente, recibir este recoñecemento ilusióname moito e anímame a seguir traballando polos meus obxectivos. Agradézolle este resultado a todas as persoas que me acompañaron no proceso.

Eu aconsellaríalles que non perdan a paixón por facer o que lles gusta, porque aínda que a carreira académica é moi esixente, o camiño pode ser moi estimulante. Considero moi importante ter un ambiente saudable e colaborativo e promover o equilibrio coa vida persoal. Tamén é fundamental rodearse de persoas que nos apoien e que impulsen o noso desenvolvemento. Cómpre compromiso e esforzo para acadar os obxectivos, pero tamén é importante coidarse.

Ciencias da Saúde

Celina Vila Sanjurjo

Título tese: *Comunicación bacteriana: fundamentos y estrategias de interferencia*

Síntome moi afortunada e considero que calquera das persoas candidatas merecían o premio tanto coma min. Este recoñecemento axúdame a mirar de forma máis bondadosa os propios logros, despois da longuísima carreira de fondo con obstáculos que foi a tese.

Nos momentos en que asemella que nada vai cara adiante, non permitas que o síndrome do/a impostor/a te controle. Non avalíes de maneira severa os resultados que diverxen da idea inicial do proxecto, a tese pode converterse entón nunha loita contigo mesma.

Ir ao sumario

1. Que significa para ti este recoñecemento?

2. Que consello lle darías aos actuais doutorandos e doutorandas?

Artes e Humanidades

Mónica Fernández Armesto
Título tese: *Las jurisdicciones especiales en la Galicia de Antiguo Régimen. Funcionamiento, identificación, características y procedimientos en las jurisdicciones de matriz eclesiástica*

Para alén dunha fonda ledicia, recibir este recoñecemento significa confianza, a que ten que ver con estar a facer as cousas ben. Entre todos os atrancos do vieiro investigador, poderse agarrar a algunha certeza de cando en cando dá azos para continuar.

Vocación e pragmatismo, o cal semella contraditorio, mais non o é. Unha tese consome moitas horas, de xeito que non paga a pena facela se non hai amor pola investigación e, polo amor, vontade de continuación. Haberá momentos de dúbida, mais con valía intelectual, traballo e constancia, ao final, todo sae.

Ciencias e Enxañerías

Stéfano Arellano Pérez
Título tese: *Caracterización del combustible del dosel arbóreo mediante sensores remotos y evaluación del efecto de las claras sobre el comportamiento y severidad potenciales del fuego en pinares del NO de España*

Sinto satisfacción e alegría por lograr este premio, xa que dalgunha forma recoñécese o gran esforzo realizado e o traballo feito durante esta etapa. Estou orgulloso, non só por min, senón tamén polos meus directores de tese e colaboradores que o fixeron posible.

Pois lles diría que non decaian no seu empeño e que sexan persistentes, porque, aínda que haxa dificultades polo camiño, superaranas e conseguirán rematar os estudos de doutoramento. Este logro académico axudaralles a ampliar o abano de posibles saídas laborais.

Ciencias da Saúde

Silvia Fernández Martín
Título tese: *Estudio de los efectos a largo plazo del tratamiento con bifosfonatos y fármacos de acción lenta sobre el cartílago y el hueso subcondral en un modelo de osteoartritis en conejo*

Supón unha gran satisfacción persoal, é a recompensa tras moitos anos de dedicación e esforzo. Non só a nivel da tese de doutoramento, senón de toda a nosa preparación e formación predoutoral.

Que gocen do proceso, que non se comparen con ninguén e que confíen neles mesmos. A investigación é apaixonante e moi motivadora, pero ás veces pode resultar frustrante. Neses momentos de desesperación, o meu consello sería que se rodeen de xente positiva, que pidan axuda cando se sintan desbordados e que non se esquezan de "vivir".

Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

Como actuar en caso de conflito entre doutorandos/as e supervisores da súa tese

Aínda que a gran maioría das veces a relación entre o alumnado de doutoramento e as persoas que coordinan a súa tese é sempre correcta e frutífera, sempre pode haber algún caso no que xurdan conflitos que é convinte solucionar coa maior rapidez e dilixencia.

Estes desacordos poden ser de carácter académico ou persoal. A orixe dos conflitos de índole académica son variados. Moitas veces prodúcese, por exemplo, cando un Plan de investigación non é informado favorablemente polo/a director/a ou pola Comisión Académica e o/a doutorando/a non está de acordo coa decisión.

Aínda que tanto a Escola de Doutoramento como a USC recollen en diferentes documentos e normativas cales deben ser as pautas de comportamento e os pasos a seguir ante situacións conflitivas, o certo é que existe certo descoñecemento sobre as canles que existen para resolver estas desavinzas.

Desde a EDIUS son conscientes de que cando existe un conflito, o alumnado sempre ten medo a que o enfrontamento co/a director/a ou titor/a da tese lle poida prexudicar. O diagrama de fluxo para resolver estes problemas especifica que o primeiro paso que debe dar o doutorando ou doutoranda debe ser comunicar a situación á coordinación do programa para que medie e dite unha resolución. Pero este paso moitas veces levanta certo reparo porque a persoa que coordina o traballo normalmente é membro desta comisión.

Por iso, a Escola de Doutoramento explica que existen outras maneiras de facelo fóra do circuíto oficial para que os investigadores e investigadoras "non se sentan desamparados en ningún momento". Para comezar, o estudante afectado pode poñer en antecedentes de "forma extraoficial" á EDIUS. Para iso, ten dúas opcións, enviar un correo electrónico ou solicitar unha entrevista persoal. Se se trata dun problema administrativo ou académico, a comunicación podería ser coa Xefatura de Xestión da EDIUS. Para conflitos de máis calado, pode solicitar unha reunión con algún membro da dirección da Escola.

Retomando o fluxo oficial, unha vez que se coñece o conflito, o Programa de Doutoramento debe intentar chegar a un acordo. No caso contrario, actúa de oficio a EDIUS. Se a solución ou ditame froito da mediación da EDIUS non é aceptada polas dúas partes afectadas, unha delas pode interpoñer unha reclamación na Oficina de Reclamacións da USC ou ante o Valedor do Estudante.

A EDIUS insiste en que o alumnado "non debe ter medo a acudir ás canles oficiais" e lembra que a Escola "sempre vai estar á súa dispoñibilidade para atender os seus problemas e actuar de maneira oficial ou oficiosa para mediar". Tantos os dereitos, como os deberes e obrigas de doutorandos/as e coordinadores/as están recollidos, por exemplo, no Código de Boas Prácticas da EDIUS, no Compromiso Documental de Supervisión.

O fluxo de como se debe seguir o proceso en caso de conflito aparece recollido no **Manual do Sistema de Garantía de Calidade da EDIUS.**

↵ Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

Candidaturas provisionais de representantes no Comité de Dirección da EDIUS

O 16 de maio escolleranse os membros do persoal docente e investigador, estudantado e persoal de administración para o Comité de Dirección da Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS) dos seguintes sectores:

- Persoal docente e investigador vencellado a programas de doutoramento adscritos á EDIUS
- Estudantado matriculado nos programas de doutoramento adscritos á EDIUS
- Persoal de administración de servizos que desenvolve a súa actividade na EDIUS

A **votación** efectuarase, en horario ininterrompido, desde as 9:00 até as 19:00 horas. O sistema electoral consistirá na emisión de **votos electrónicos** dende un dispositivo conectado a internet até unha urna dixital remota situada nun recinto protexido e baixo a custodia da Comisión Electoral Central da USC. Na pantalla de votación constarán relacionadas as candidaturas proclamadas, así como a opción de voto en branco.

As persoas electoras terán que conectarse a través da súa Secretaría Virtual, ou ben dende a páxina web electoral, na que se habilitará unha ligazón á aplicación de voto. En caso de non poder conectarse, porase en coñecemento da Comisión Electoral Central ou da Secretaría Xeral a efectos de que se tomen as oportunas medidas e resolver a incidencia. A comunicación farase a través da conta de correo **evoto@usc.es**. Os/as electores/as identificaranse coas claves de acceso á Secretaría Virtual.

Serán electores e electoras elixibles as persoas censadas nos correspondentes sectores, de conformidade coa normativa electoral.

A información relativa a este proceso electoral está a disposición na web da Secretaría Xeral: **Ligazón**

A proclamación provisional de candidatos e candidatas electas coñecerase o 22 de maio. Até o día 29, poderán presentarse recursos. Finalmente, o luns 29 de maio, coñeceranse os nomes das candidaturas electas.

Estas son as candidaturas provisionais dos tres sectores:

Ir ao sumario

Nome completo	Agrupación electoral
Estudantado matriculado nos programas de doutoramento adscritos á EDIUS	
Alvite Pazo, Raul	Ningunha
Alvite Pazo, Samuel	Ningunha
Andujar Arias, Antonio	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Bermello Corominas, Xaquin	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Calvete Lorenzo, Sara	Ningunha
Calvo Tiapa, Arturo	Ningunha
Candal Pedreira, Cristina	Ningunha
Carcacia Campos, Isaac	Ningunha
Cidre Diaz, Angel	Ningunha
Ferron Lea, David	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Giner Rajala, Oscar Vicent	Ningunha
Gonzalez Quinzan, Yago	Ningunha
Gregores Pereira, Paula	Ningunha
Guisantes Alonso, Miguel	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Lopez Bermudez, Francisco	Ningunha
Lorenzo Rey, Alvaro	Ningunha
Martinez Cabrera, Elena	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Nóvoa Fernández, Julio	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Pacin Salvador, Maria Do Carme	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Paz Castro, Alba	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)

Ir ao sumario

Nome completo	Agrupación electoral
Estudantado matriculado nos programas de doutoramento adscritos á EDIUS	
Pérez Martínez, Noelia	Asemblea de Investigadoras de Compostela (AIC)
Pérez Rodríguez, Andrés	Ninguna
Ramos Perez, Brais	Ningunha
Rey Brandariz, Julia	Ningunha
Persoal docente e investigador vinculado a programas de doutoramento adscritos á EDIUS	
Álvarez López, Jesús Antonio	Ningunha
Fanego Lema, María Teresa	Ningunha
Fernandez Tojo, Fernando Adrian	Ningunha
Nogueira López, María Da Alba	Ninguna
Pazos Couselo, Marcos	Ningunha
Pino Minguez, Jesus	Ninguna
Prieto Estévez, Gerardo	Ningunha
Rodriguez Vazquez, Ana Isabel	Ningunha
Sanchez Carreira, Maria Del Carmen	Ningunha
Vázquez Lopez, Miguel	Ningunha
Villarino Pardo, Ma Del Carmen	Ningunha
Persoal de administración e servizos que desenvolve a actividade na EDIUS	
Lopez Gomez, Carolina	Ningunha

Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

O X Encontro da Mocidade Investigadora celebrarase en Santiago de Compostela os días 12 e 13 de xuño

A Universidade de Santiago de Compostela (USC) acollerá o X Encontro da Mocidade Investigadora (X EMI) os días **12 e 13 de xuño na Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais da USC**. Este evento desenvólvese, dende o ano 2012, co propósito de favorecer as dinámicas de colaboración, debate e difusión do coñecemento xerado entre estudantes de doutoramento. O 5 de maio finaliza o período de incrición.

O X EMI está organizado por investigadores e investigadoras procedentes da USC, da Universidade da Coruña e da Universidade de Vigo, e estará aberto a todo os estudantes de doutoramento destas universidades. Polo tanto, o único requisito para participar neste encontro será estar matriculado ou matriculada en calquera programa de doutoramento dalgunha das universidade do Sistema Universitario Galego (SUG). Os participantes terán a oportunidade de asistir e facer as súas contribucións a este evento, que durante dous días ofrecerá sesións de relatorios, pósters e mesas redondas.

O obxectivo destas xornadas é dar a coñecer as principais temáticas de cada campo de investigación, o que sen dúbida constituirá unha experiencia enriquecedora para todos os doutorandos e doutorandas que se animen a participar. Así mesmo, o programa contempla a entrega de premios á mellor comunicación de cada área de investigación (Artes e Humanidades, Ciencias, Ciencias da Saúde, Ciencias Sociais e Xurídicas e Enxeñaría e Arquitectura).

O X EMI ofrece unha oportunidade única para mostrar e discutir as investigacións propias cos demais compañeiros e compañeiras predoutorais, potenciando así novas ideas e oportunidades. En definitiva, este encontro constitúe un marco incomparable para favorecer as relacións entre membros da comunidade universitaria, apostando pola colaboración inter e multidisciplinar entre áreas de coñecemento.

Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

Sprint de innovación: como solucionar un reto empresarial en só catro días

Os días 16, 23 e 30 de maio e o 6 de xuño celebrarase no Edificio CEA do Parque de Vista Alegre de Santiago un *Sprint* de innovación, enmarcado na programación deste curso da EDIUS Conecta.

Este *Sprint*, organizado pola EDIUS, pretende involucrar a coordinadores/as e estudantado de doutoramento na resolución dun reto empresarial real, proposto por empresas ou administracións da súa contorna, contribuíndo así a impulsar a innovación, fomentar a transferencia de coñecemento e reforzar os vínculos da USC coa comunidade local. As empresas que colaborarán neste primeiro Sprint de innovación son o **Grupo Malasa**, do sector do retail, hoteleiro, restauración e vivendas privadas; e **Tecalis**, de innovación tecnolóxica.

O programa consta de catro xornadas de traballo intensivas durante as cales, partindo dos retos propostos polas dúas empresas, estudantado e coordinadores/as traballarán de maneira conxunta para crear solucións innovadoras, seguindo un proceso de innovación estruturado dende a oportunidade até a solución.

Noelia Rodríguez e Beatriz García Cibreiro forman parte do equipo que coordina esta actividade. Noelia Rodríguez, quen conta cunha ampla

traxectoria internacional de máis de 19 anos, centra a súa actividade profesional na formación e asesoramento a entidades empresariais e educativas nas áreas de innovación estratéxica, deseño de negocio (Business Design) e emprendemento. Pola súa banda, Beatriz García, xornalista, formadora e emprendedora, desenvolve o seu labor profesional como consultora especializada na comunicación corporativa.

Esta idea xurdiu mentres se estaban a definir as estratexias de innovación dentro da programación da Escola de Doutoramento. Noelia Rodríguez explica que lles pareceu "unha boa idea organizar un *sprint* colaborativo, unha acción que xa se está facendo en moitas empresas e que adoita dar moi bos resultados". Engade que o principal obxectivo para alumnado e directores/as ou titores/as é "aprender novas habilidades e coñecer o modelo de transferencia".

DÍA 1: COMPRENDER

Data: 16 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

Obxectivo: Presentación do reto por parte das empresas, análise do contexto e identificación de oportunidades. Cada unha das empresas participantes expoñerán o reto ou problema que propoñen e o contexto do mesmo. De seguido, os grupos de traballo analizarán o contexto para identificar oportunidades que axuden á súa resolución.

DÍA 2: IDEAR

Data: 23 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

Obxectivo: Proposta de ideas para aproveitar as oportunidades identificadas e deseño de solucións. Xerar ideas e seleccionar as que mellor se axeiten aos criterios propostos pola organización.

DÍA 3: PROTOTIPAR

Data: 30 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

Obxectivo: Desenvolver un prototipo da idea ou ideas seleccionadas na fase anterior. Cada grupo elaborará un prototipo da solución identificada, que servirá para validala coa organización e cos usuarios finais.

DÍA 4: VALIDAR · *PITCH* FINAL

Data: 6 de xuño de 12:00 a 13:30 horas

Obxectivo: Presentación das solucións ás empresas en formato *pitch*. Nesta última xornada, as empresas participantes escoitarán as solucións desenvolvidas polos grupos de traballo e aportarán o seu punto de vista nun espazo aberto de debate.

Ir ao sumario

Formación

Actividades
Maio 2023

Español correcto e preparación de textos de investigación ↗

5 e 12 de maio de 2023
Lugo, Facultade de Humanidades, seminario 214 / online
Horario: de 12:00 a 14:00 horas

A perspectiva de xénero como modelo de coñecemento. CURSO MEDIO: A perspectiva de xénero nas ciencias naturais e nas tecnoloxías ↗

8, 9, 10 e 11 de maio de 2023
Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre
Horario: de 17:00 a 19:30 horas

A perspectiva de xénero como modelo de coñecemento. CURSO MEDIO: A perspectiva de xénero nas ciencias sociais e humanas ↗

8, 9, 10 e 11 de maio de 2023
Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre
Horario: de 17:00 a 19:30 horas

Sprint de innovación EDIUS Conecta ↗

16, 23 e 30 de maio, 6 de xuño de 2023
Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre
Matrícula: aberta até o 10 de maio de 2023
Horario: 16, 23 e 30 de maio, de 13:00 a 15:00 horas;
6 de xuño: de 12:00 a 13:30 horas

Ir ao sumario

Formación

Actividades
Maio 2023

Competencias en información para a investigación. Nivel experto ↗

22 de maio ao 22 de xuño de 2023. Primeira sesión presencial: SANTIAGO: martes 30 de maio. LUGO: mércores 31 de maio. Segunda sesión presencial: SANTIAGO: martes 6 de xuño. LUGO: mércores 7 de xuño]

Campus Virtual USC e dúas sesións presenciais en SANTIAGO na Aula Luisa Cuesta na Biblioteca Concepción Arenal; en LUGO: Aula eTerra (Biblioteca Intercentros)

Horario: de 10:00 a 13:00h

Creación de documentos con Látex ↗

22, 23, 25, 29, 30 e 31 de maio de 2023
Facultade de Filosofía - Santiago

Matrícula: do 8 ao 15 de maio de 2023

Horario: de 15:30 a 18:30 horas

Taller de xestión do tempo e do estrés na etapa de tese (Santiago) ↗

25 de maio e 9 de xuño de 2023
Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matrícula: do 15 ao 22 de maio de 2023

Horario: de 9:00 a 14:00 horas

Ir ao sumario

Formación

Actividades
Maio 2023

A integridade e a ética na investigación ↗

25 e 26 de maio de 2023
Sala de Debates, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre e conexión vía Teams

Matrícula: do 10 ao 18 de maio de 2023

Horario: día 25 de maio, de 12:00 a 14:00 e de 16:00 a 20:00 horas; día 26 de maio, de 16:00 a 20:00 horas

Taller de xestión do tempo e do estrés na etapa de tese (Lugo) ↗

26 de maio e 8 de xuño de 2023
Facultade de Administración e Dirección de Empresas-Campus de Lugo

Matrícula: do 15 ao 22 de maio de 2023

Horario: de 9:00 a 14:00 horas

Ir ao sumario

Alexandre
Veiga Rodríguez

ENTREVISTA

Alexandre Veiga Rodríguez - Catedrático de Lingua Española na USC, Facultade de Humanidades, Campus de Lugo

«A xuventude non le hoxe demasiados libros e si dedica moito tempo á comunicación na rede, onde boa parte dos escritos aparecen editados sen revisión»

Alexandre Veiga imparte nestes primeiros días de maio o curso titulado 'Español correcto e preparación de textos de investigación'. Este catedrático asegura que o "manexo coherente da lingua precisa dunha formación continua" e analiza os principais erros e novidades da lingua. Aínda que recoñece que o estudantado chega á Universidade cunha mellor formación en canto ao coñecemento de linguas estranxeiras ou ao manexo de recursos tecnolóxico, sinala que tamén se pode percibir que non len demasiados libros e dedican moito tempo á comunicación na rede, "onde calquera escribe e onde boa parte dos escritos aparecen editados sen ningunha clase de revisión, o que favorece a divulgación de todo tipo de erros, aparte doutros riscos como a, digamos, invasión incontrolada de anglicismos".

Por que se fai necesario un curso sobre español correcto para alumnado con tantos anos de formación académica? Non se emprega ben o idioma?
A formación académica previa non garante a competencia desexable ante un conxunto tan complexo de casos concretos aos que o noso alumnado se vai ter que enfrontar, como toda a poboación hispanófona letrada, á hora de proceder ao emprego da lingua, da española neste caso, en particular na súa vertente escrita. Pensemos, por exemplo, que a web da RAE recibe anualmente millóns de consultas, o que proba que numerosos usuarios da lingua, universitarios incluídos, atopan continuas dúbidas que procuran resolver. Podo mencionar como un primeiro exemplo ben comprensible unha fonte moi concreta de dúbidas: creo que todos saímos da escola pensando que coñecemos ben o uso das maiúsculas e das minúsculas, pero o caso é que a última edición da ortografía académica, do ano 2010, dedica máis de setenta páxinas a esta cuestión, presentando unha serie detalladísima de casos particulares sobre os que calquera de nós, e inclúome a min mesmo para empezar, pode albergar as súas dúbidas antes ou despois. O manexo coherente da lingua precisa de feito unha formación continua, e este

Ir ao sumario

curso busca que o seu alumnado se familiarice non só con certos conceptos, senón sobre todo coas fontes e recursos aos que podemos acudir en calquera momento.

Coñécese ben o traballo que realizan as academias da lingua?

En xeral, non, pero quero evitar caer en calquera tipo de "deformación profesional" que me leve a pensar que a poboación hispana debera estar especialmente ao tanto do traballo das academias. En España, en concreto, é ben coñecido o nome da RAE, que soe ser simplemente identificado co concepto de "corrección lingüística"; da existencia das restantes academias ou da asociación que inicialmente constituíron coa española en 1951 o cidadán español medio non soe ter noticia. O propio alumnado que escolle unha titulación de corte humanístico chega normalmente á Universidade sen coñecer a existencia e labor do conxunto de academias da lingua española.

Cal é para vostede a principal función que realizan?

Dende a fundación da RAE en 1713 un labor académico especialmente destacable foi o de proporcionar un modelo de referencia para o uso culto da lingua, que nos seus inicios xirou inevitablemente en torno a unha norma castelá peninsular digamos centro-setentrional. Na actualidade pártese sempre da base de que cada país de lingua española pode ter unha norma culta propia e as academias traballan sempre coordinadas e consensuando os resultados de todas as súas publicacións. Entre estas publicacións, sen dúbida os dicionarios son as de maior utilidade para o conxunto da poboación hispana. O DLE, que tamén contén información de tipo gramatical, está dispoñible en rede e recibe a diario numerosas consultas. Por outro lado, e sobre todo pensando na investigación lingüística, é preciso salientar a dispoñibilidade grazas ás academias dunha serie de bases de datos como o CREA, o CORDE ou o CORPES XXI, en continua reelaboración e que reúnen millóns de exemplos de construcións verificadas ao longo da historia da lingua castelá, coa inclusión de fontes orais para a etapa contemporánea.

> **«É preciso salientar a dispoñibilidade grazas ás academias dunha serie de bases de datos como o CREA, o CORDE ou o CORPES XXI»**

Cales son os erros máis frecuentes relacionados coa gramática ou co léxico?

Os erros que, por exemplo, rexistramos nos escritos do noso alumnado, ou noutras fontes, son enormemente variados e só podo proceder agora á mención dalgún caso moi concreto. Falando dun estudantado maioritariamente galego, por un lado podemos considerarnos en xeral (só en xeral) á marxe de problemas como, por exemplo, os relacionados co leísmo, o laísmo ou o loísmo, se ben en Galicia hai que sinalar un certo "pseudoleísmo" en construcións con determinados verbos, ou ben coa "personalización", digámolo así, de construcións verbais impersoais ("hubieron problemas", por exemplo); pero, por outro lado, fanse evidentes as interferencias entre os sistemas das dúas linguas da comunidade, por exemplo, no que se refire á utilización de certas formas verbais. Un problema continuo, xa desde as escolas, e que non deixa de facerse patente nos medios de comunicación, é o dos erros de concordancia en canto ao xénero gramatical dos substantivos femininos comezados por /a/ tónico: a tendencia ás construcións do tipo "el mismo aula", que semella difícil de contrarrestar. Outro problema de base gramatical, non só ortográfico, ben estendido

Ir ao sumario

na actualidade, é o das confusións entre "sino" / "si no" ou "porque" / "por qué" (xunto coas posibilidades de "por que" / "porqué"). É preocupante verificar que, por exemplo, nos foros de opinión de calquera periódico español (ou noutros) a inmensa maioría dos participantes confunden sistematicamente unidades gramaticais diferentes como estas.

«Calquera cambio na normativa ortográfica orixinará inevitablemente algún tipo de resistencia por parte da poboación letrada, afeita a escribir aplicando unhas determinadas normas»

Que aspectos conflitivos destacaría da última revisión das normas de ortografía?

Calquera cambio na normativa ortográfica orixinará inevitablemente algún tipo de resistencia por parte da poboación letrada, afeita a escribir aplicando unhas determinadas normas. As últimas modificacións na ortografía académica afectaron basicamente a certos usos do acento, buscando eliminar a súa utilización. En termos xerais, estas normas foron simplificadoras e, en consecuencia, podemos dicir que facilitaron as cousas á xeneralidade da poboación á hora de escribir certas palabras. Pensemos que hai un século elementos gramaticais como a preposición "a" ou a conxunción disxuntiva "o" levaban acento en español. Preguntémonos se alguén podería botar en falta agora o uso deses acentos gráficos. Obviamente non é así. Por outra parte, entendo os argumentos de quen manifeste as súas reticencias á omisión do acento en certos hiatos que só nalgunhas áreas xeográficas son articulados como ditongos ou, pensando na recente revisión dunha norma en particular, os de quen opine que se debe manter a acentuación de "sólo" en casos de posible confusión co adxectivo homófono. En calquera caso, e á marxe das miñas propias ideas sobre este ou aquel problema concreto, no momento de poñerme a escribir procuro respectar sempre os acordos acadados polas academias, aínda que, sobre todo tendo en conta a miña idade, en tantos casos me supoña un esforzo non pequeno estar ao tanto das últimas (ás veces xa non tan últimas) revisións da normativa.

Na súa opinión, está mellorando ou empeorando o uso da lingua española no ámbito académico?

Sempre houbo e sempre haberá mellores e peores exemplos do emprego da lingua entre o alumnado, como inevitablemente tamén entre o profesorado. Na actualidade o estudantado accede ás aulas universitarias cunha formación normalmente mellor en relación coas xeracións ante-

Ir ao sumario

riores en canto ao coñecemento de linguas estranxeiras ou ao manexo de recursos tecnolóxicos, pero tamén se deixa notar que a xuventude non le hoxe demasiados libros e si dedica moito tempo á comunicación na rede, onde calquera escribe e onde boa parte dos escritos aparecen editados sen ningunha clase de revisión, o que favorece a divulgación de todo tipo de erros, aparte doutros riscos como a, digamos, invasión incontrolada de anglicismos para a designación de realidades que dispoñen perfectamente dun nome, adxectivo ou verbo para a súa expresión nunha lingua como pode ser o castelán.

Xa no aspecto formal, como debe ser a organización e a presentación de traballos de investigación?

Non serei eu quen defenda un modelo ríxido para a presentación de traballos de investigación e, neste senso, paréceme moi negativa a postura dalgunhas revistas científicas que, mesmo no ámbito humanístico, pretenden unificar a estrutura dos artigos que publican partindo da máis divulgada no terreo das ciencias experimentais, que nin sequera resulta axeitada para outros tipos de "ciencias". O fundamental é que quen elabora un traballo de investigación saiba sintetizar o que deba ser sintetizado, en particular no apartado de conclusións, que nunca debe faltar, como saiba anticipar os aspectos principais do seu traballo nun apartado introdutorio e despois, no corpo central, estruturar debidamente a exposición de ideas en apartados e, se resulta oportuno, en subapartados, sempre de xeito harmónico nas diferentes seccións do texto. É igualmente fundamental, por outra parte, que o alumnado entenda que toda idea allea debe ser debidamente citada e como debe facelo.

Ir ao sumario

Con demasiada frecuencia chegan ás nosas mans traballos, por exemplo, de fin de grao, elaborados por quen non amosa "saber citar". O remate duns estudos universitarios debe supoñer para cada estudante, entre outras cousas, a súa posta en condicións de manexar debidamente unha bibliografía e poder contrastar as súas propias ideas (que non deben faltar nunha investigación propiamente dita) coas recollidas dos diferentes títulos consultados. Por suposto, no momento actual hai que poñer todo o coidado en contrarrestar o vicio do "corta e pega", tan tentador para os menos escrupulosos entre os membros da comunidade investigadora en sentido amplo.

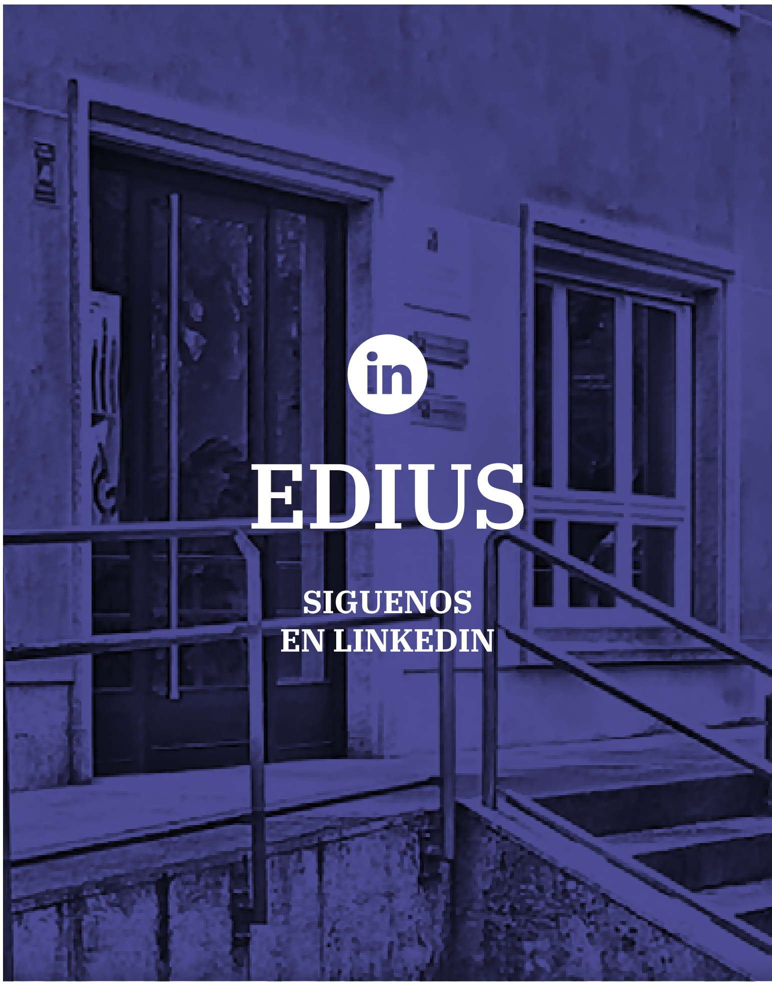

EDIUS NOVAS

Con máis de 1.100 seguidores en LinkedIn, a EDIUS é unha das escolas de doutoramento con máis *followers* de España

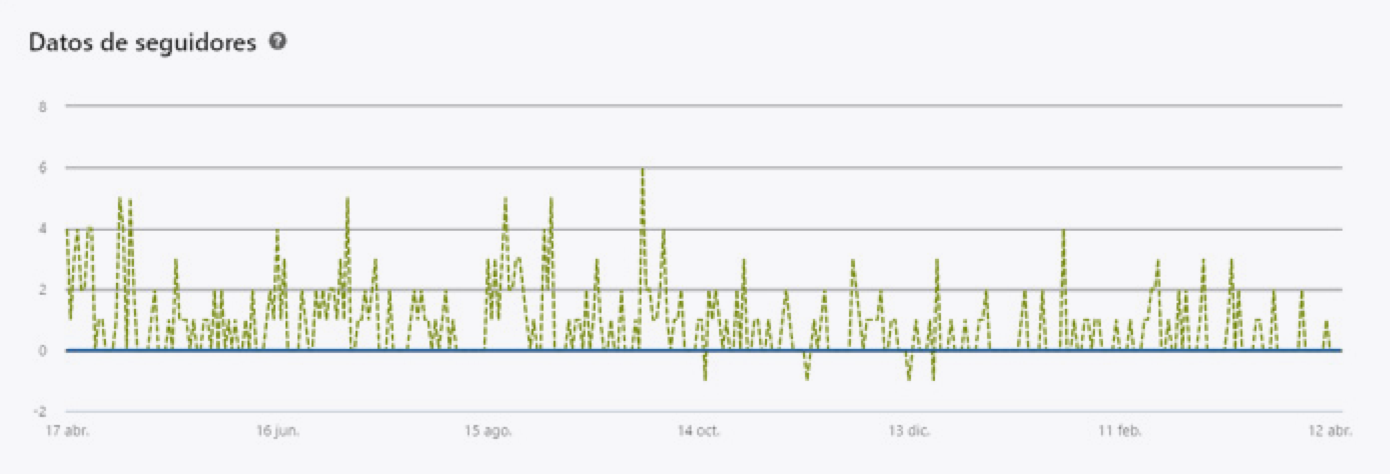

A EDIUS será máis forte cantas máis persoas se integren e participen. Podedes seguirnos na seguinte **ligazón**.

A Escola de Doutoramento Internacional da Universidade de Santiago de Compostela (EDIUS) creou a finais de 2021 un perfil propio na rede social de ámbito profesional LinkedIn co obxectivo de espallar os seus contidos pola comunidade investigadora e universitaria de todo o mundo. Desde entón, a comunidade de seguidores de LinkedIn supera os 1.100 seguidores, un número que non para de medrar e que converte á EDIUS nunha das escolas de doutoramento con máis seguidoras de toda España.

Con este perfil na rede social, a EDIUS quere reforzar a nova forma de comunicación e difusión da información desta escola de doutoramento. Esta iniciativa vai dirixida a todas as persoas que forman parte da #EDIUS. Desde o equipo de coordinación de cada programa de doutoramento até o persoal administrativo, pasando polo profesorado do programa, os doutorandos e doutorandas, directores/as de tese e titores/as, entre outros perfís profesionais.

Por ubicación xeográfica, a maioría dos seguidores e seguidoras (preto do 31%) fano desde dispositivos ubicados en Santiago de Compostela ou desde a súa comarca, seguidos da zona de Vigo, Lugo ou Ferrol.

No perfil de LinkedIn da EDIUS, os seguidores/as poderán atopar material como a mini guía sobre os pasos para elaborar unha tese de doutoramento ou información sobre como a pandemia pola Covid-19 está afectando a estes traballos.

Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

Ángel Carracedo, membro da Real Academia de Medicina de Galicia

O catedrático da USC, Ángel Carracedo, acaba de ingresar como académico de número na Real Academia de Medicina de Galicia. Carracedo ocupa xa a cadeira do seu mentor, o profesor Luís Concheiro, a quen quixo agradecer a súa inspiración porque con el "introducinme na medicina legal".

O profesor realizou un percorrido pola xenética forense e as súas achegas na introdución de novas tecnoloxías para a identificación forense, algo no que o seu laboratorio foi pioneiro. Carracedo explicou que "do mesmo xeito que sucedeu en xenética clínica, que pasou a unha actividade máis ampla como é a medicina xenómica, está a suceder o mesmo coa xenética forense que está a deixar paso á xenómica forense". **Máis info.**

A medición da calidade do aire permitirá avanzar cara a unha mobilidade máis activa na USC

A USC acaba de sumarse ao proxecto *Cycling with Clean Air* co que se pretende avaliar a calidade do aire en tempo real a través da medición de partículas PM2,5. En colaboración coa asociación Composcleta, un grupo de persoas voluntarias utilizarán un medidor Airbeam3 que rexistrará os datos mentres viaxan en bicicleta. Esta actividade entronca directamente coa vontade da institución compostelá de "promover unha mobilidade activa", subliñou o delegado do reitor para o Deporte, Javier Rico.

No conxunto do Estado, son un total de 18 cidades as que xa se sumaron a esta iniciativa. Os informes permitirán á Universidade tomar medidas de redución de emisións e de fomento da mobilidade activa e saudable. Cos datos obtidos, a USC pode facer estudos e reforzar, deste xeito, o seu ámbito académico e investigador.

Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

Aberto o prazo para concorrer aos XIV Premios á Introdución da Perspectiva de Xénero

Os **Premios á Introdución da Perspectiva de Xénero** chegan á súa décimo cuarta convocatoria, unha acción consolidada das políticas de promoción da igualdade efectiva entre mulleres e homes na USC a través do potencial da incorporación da perspectiva de xénero tanto na vertente docente como na investigadora. Esta iniciativa foi seleccionada polo *European Institute for Gender Equality* (EIGE) como unha das dez mellores boas prácticas de 'Integración da igualdade de xénero nas universidades e centros de investigación europeos' de entre máis de 50 de toda a Unión Europea. Ademais, esta é unha actividade incluída na ferramenta en liña ***Gear tool*** que serve de apoio a organizacións investigadoras e a universidades.

Estes premios contan co co-financiamento do Concello de Santiago e o prazo para a admisión de orixinais permanecerá aberto ata o 31 de maio.

A convocatoria contempla dúas modalidades de participación dirixidas a membros e equipos do Persoal Docente e Investigador (PDI) da USC: unha primeira oriéntase a accións innovadoras con inclusión da perspectiva de xénero na docencia na universidade, mentres que a segunda valora os traballos de investigación con perspectiva de xénero en calquera ámbito do coñecemento.

Ir ao sumario

Inmaculada Tomás, primeira odontóloga en tomar posesión como numeraria na Academia de Ciencias Odontolóxicas de España

A catedrática da área de Estomatoloxía no Departamento de Cirurxía e Especialidades Médico-Cirúrxicas da USC, Inmaculada Tomás, converteuse na primeira muller odontóloga que toma posesión como numeraria na Academia de Ciencias Odontolóxicas de España. No acto que se desenvolveu no Salón Nobre do Colexio de Fonseca, a profesora pronunciou o discurso "A aplicación da intelixencia artificial no avance das ciencias odontolóxicas", ao que deu resposta o profesor Juan Manuel Seoane Lestón. A sesión estivo presidida polo reitor Antonio López, quen estivo acompañado na mesa presidencial polo presidente da Academia das Ciencias Odontolóxicas de España, Antonio Bascones Martínez; e os académicos Andrés Blanco Carrión, David Suárez Quintanilla e Ángela Aneiros Ardau, ademais do profesor Seoane Lestón.

O grupo de investigación que lidera, Oral Sciences Research Group na USC e o FIDIS, está centrado actualmente no entendemento e diagnóstico das enfermidades orais humanas mediante a aplicación e desenvolvemento de técnicas bioinformáticas en tecnoloxías ómicas; así como no diagnóstico odontolóxico sobre imaxes da cavidade oral mediante a aplicación e desenvolvemento de técnicas de intelixencia artificial. **Máis info.**

EDIUS NOVAS

Convocatoria *Erasmus KA171* para doutorandos/as

Convocatoria dirixida ás persoas matriculadas en programas de doutoramento da USC

Máis información, bases convocatoria, destinos e outros datos de interese, **nesta ligazón.**

Dúbidas: **erasmus.ka107@usc.es**

A USC convoca bolsas de mobilidade para estudos de doutoramento ao abeiro do Programa *Erasmus+International Credit Mobility KA171* (en diante Erasmus+ KA171) a partir do segundo semestre deste curso 2022-2023 até o 2024-2025.

Esta convocatoria vai dirixida ás persoas matriculadas en programas de doutoramento da USC. A finalidade das bolsas é ofrecer ao alumnado de doutoramento da universidade compostelá a posibilidade de realizar estadías de investigación nas universidades participantes no Programa *Erasmus+ KA171* coas que a USC teña subscrito o correspondente convenio.

Os/as estudantes de doutoramento realizarán unha estadía de investigación, cun proxecto de investigación avalado polo seu director ou directora de tese. Enténdese por "proxecto de investigación" a investigación que realizará o/a estudante na universidade de destino durante a súa estadía, e que ten que estar directamente relacionado coa súa tese de doutoramento.

Nesta convocatoria poderá participar o alumnado matriculado no segundo ano ou posteriores dalgún programa de doutoramento da USC que teña aprobado o plan de investigación no mencionado programa de doutoramento. Ademais, o/a solicitante deberá contar coa autorización da Comisión Académica do Programa de Doutoramento (CAPD) para realizar a mobilidade.

As persoas candidatas deberán acreditar o coñecemento da lingua oficial do país de destino ou da lingua de uso da universidade de acollida, tal como se recolle no Anexo I desta convocatoria. O nivel mínimo esixido a todas as persoas solicitantes será o B1 do Marco Europeo Común de Referencia para as Linguas (MECR). Non obstante, algunhas universidades de acollida poden esixir un nivel de idioma superior.

As características básicas deste programa son as seguintes:

- Duración das mobilidades: **mínimo 2 meses e máximo 5 meses.**
- Axuda económica para mantenza: **700 €/mes.**
- Axuda de viaxe: en función da distancia á universidade de destino, **entre 530 € e 1.500 €**.
- Prazo de solicitude: **aberto até fin de prazas.**

Esta convocatoria permanecerá aberta permanentemente até que se esgoten as prazas, desde marzo de 2023 até xullo de 2025.

Ir ao sumario

Teses Abril 2023

Quevedo, traductor de textos clásicos

LÚA GARCÍA SANCHEZ

Director/es: Maria José Alonso Veloso

PD: Estudos da Literatura e da Cultura

Data: 10/04/2023- Semipresencial

Resumo:
En esta tesis se analiza en profundidad uno de los perfiles menos conocidos de Francisco de Quevedo: el de traductor, glosador y comentarista de los clásicos. Para ello, se han estudiado las ideas sobre esta actividad que plasmó en sus escritos, así como sus traducciones de las Anacreónticas, las Sentencias de Pseudo-Focílides, el Manual de Epicteto, la Vida de Bruto de Plutarco, dos Suasorias y catorce Controversias de Séneca el Viejo, las Epístolas de Séneca el Filósofo, De los remedios de cualquier fortuna y los epigramas de Marcial. Estas traducciones se han cotejado con sus fuentes y se han estudiado sus intervenciones, su estilo o la métrica de las versiones poéticas. Esta investigación permite sentar las bases de la «poética» de la traducción quevediana, cuya estricta delimitación plantea numerosas dificultades.

Diagnostic delay and survival in squamous cell carcinoma of the oral cavity

ANA OTERO RICO

Director/es: José Luis López-Cedrún Cembranos, Juan Manuel Seoane Lestón

PD: Ciencias Odontolóxicas

Data: 11/04/2023 - Semipresencial

Resumo:
The aim of this thesis was to identify the magnitude of the time intervals that define the pathway of the oral cancer patient from the beginning of the symptoms until diagnosis, and treatment, and to evaluate their impact on patients´ survival. For this purpose, we designed an observational survival study, with an ambispective component. In our study, the hospital interval was a relevant interval in the oral cancer patients´ pathway to treatment, representing a fourth of the overall interval, and showing a counterintuitive association, where those patients with short hospital intervals had significantly higher mortality, due to the waiting time paradox. Also, the overall time interval has shown a non-monotonic association with oral cancer mortality.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Ensino do Português no 1.º Ciclo do Ensino Básico em Portugal: dos documentos normativos aos projetos pedagógicos

ANA SOFIA CARMO LOPES

Director/es: Isabel Fernandez Lopez, Celda María Gonçalves Morgado Choupina, Ana Maria Porto Castro

PD: Educación

Data: 13/04/2023 - Presencial

Resumo:
Com a finalidade de sustentar a investigação, estruturou-se o enquadramento teórico e pedagógico em três grandes partes. Primeiramente, incidiu-se na caraterização da Língua Portuguesa e do ensino desta área do saber, conferindo destaque à contribuição da Literatura. Posteriormente, salientaram-se algumas conceções de gramática e teceram-se considerações acerca da evolução do ensino deste domínio, assim como procedeu-se à reflexão sobre o papel do manual escolar em Portugal e à discussão em torno do espaço e do estatuto conferido ao domínio Gramática nos documentos normativos e nos manuais de Português. Por último, enfatizou-se a relação do Nome com o Mundo, realizou-se uma reflexão linguística acerca do mesmo, distinguindo as suas subclasses, e efetuou-se uma caraterização linguística do género e do número, apresentando-se critérios e propriedades que melhor contribuem para a compreensão do estatuto e funcionamento das duas categorias nominais. Debruçou-se, ainda, a atenção no grau, que, não raro, é mencionado como uma categoria nominal, com o intuito de evidenciar, através do seu estatuto e funcionamento, a desadequada associação.

Hábito Epigráfico y Construcción Provincial Romana en El Conventus Lucensis

DAVID SERRANO LOZANO

Director/es: Francisco Javier González García

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 14/04/2023 - Semipresencial

Resumo:
La tesis plantea un análisis de la epigrafía latina del Conventus Lucensis partiendo del estudio de los distintos conjuntos distinguibles por su asociación con núcleos/talleres, o por constituir posibles producciones interrelacionadas en paisajes epigráficos, que definiremos como unidad de análisis. Posteriormente, se analizarán las posibles interrelaciones entre los distintos paisajes epigráficos propuestos, así como su imbricación en procesos de construcción provincial romana, como el comercio atlántico. Con este objetivo, se llevará a cabo el mayor número posible de autopsias de las piezas conservadas, así como consulta de documentación sobre aquellas que no, con el fin de elaborar un corpus epigráfico de referencia que articule las distintas propuestas de este estudio.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Preclinical studies on the protective effect of recombinant human GOT enzyme in animal models of ischemic stroke

ANTONIO DOPICO LÓPEZ

Director/es: Francisco Campos Pérez, José Antonio Castillo Sánchez

PD: Medicina Molecular

Data: 14/04/2023 -Virtual

Resumo:

A pesar de los avances en las últimas décadas, el ictus sigue siendo una de las principales causas de muerte y discapacidad en nuestro país. Es por ello que el desarrollo de nuevas terapias para esta enfermedad continúa vigente. En la presente Tesis se analiza el efecto terapéutico de una nueva versión recombinante de la enzima humana GOT1 (rGOT1), una transaminasa implicada profundamente en el metabolismo del glutamato y otros procesos celulares. Mediante la utilización de modelos animales de isquemia cerebral, se ha podido demostrar que el uso de esta enzima recombinante ejerce un efecto beneficioso sobre la lesión isquémica, así como sobre el déficit neurológico de los animales. El desarrollo de esta Tesis profundiza en el conocimiento de esta enzima y apoya el uso de la rGOT1 como terapia frente al ictus.

Alteraciones inmunológicas inducidas por el consumo de alcohol: elevación de IgE total y específica

VITOR MANUEL SOUSA LEITE CIBRAO COUTINHO

Director/es: Mª Del Carmen Vidal Pan

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 14/04/2023 - Presencial

Resumo:

El consumo excesivo de alcohol y la existencia de alergias son los dos problemas más frecuentes en la salud de las poblaciones y los más estudiados científicamente a nivel mundial, con especial énfasis en los países occidentales. Progresivamente se fueron introduciendo nuevas formas de bebidas alcohólicas y diferentes productos utilizados por el hombre, siendo hoy un proceso de socialización, globalización y enfermedad. Por otro lado, las enfermedades alérgicas se definen como la “epidemia del siglo XXI”, surgiendo con una alta prevalencia y una incidencia creciente, en general, en los últimos años, especialmente en los países económicamente más desarrollados, pudiendo afectar hasta cerca del 40 % de la población. población a lo largo de la vida. La hipersensibilidad tipo I, conocida como alérgica, se diferencia y caracteriza por la presencia de inmunoglobulina E en la práctica alergológica del estudio de las enfermedades alérgicas.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Adsorción y desorción de fósforo y elementos traza en suelos y bioadsorbentes

AURORA FÁTIMA ROMAR GASALLA

Director/es: María Josefa Fernández Sanjurjo, Esperanza Alvárez Rodríguez

PD: Investigación Agraria e Forestal
Data: 14/04/2023 Presencial

Resumo:
La presencia en el suelo de altas cantidades de elementos como el P y ciertos metales pesados/metaloides puede causar toxicidad en suelos y aguas. Es necesario el estudio de técnicas de descontaminación, entre ellas la adsorción. Se investigó la capacidad de adsorción/desorción de P y elementos traza en suelos y en varios materiales y subproductos industriales. Los resultados dependen del contaminante, del bioadsorbente y del pH. La adición de los bioadsorbentes al suelo mejora la retención edáfica. Esta investigación es útil en la gestión de áreas degradadas y en el reciclado de residuos/ subproductos.

Tests of Lepton Flavour Universality with Semileptonic D and B decays at the LHCb experiment

ALESSANDRA GIOVENTÙ

Director/es: Antonio Romero Vidal, Cibrán Santamarina Ríos

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 14/04/2023 - Presencial

Resumo:
In The Standard Model, the coupling between the leptons and the gauge bosons is independent of the lepton generation. This is called Lepton Flavour Universality (LFU). This thesis aims to test LFU by studying two different processes involving D and B meson decays using data recorded by the LHCb experiment. The first LFU test aims to measure the branching fraction ratio R(mu/e)=BF(D0->Kmunu)/BF(D0- >Kenu). The result, which is still blinded, presents an uncertainty of 0.003(stat)±0.013(syst). The second LFU test is a simultaneous measurement of R(D0) and R(D*0), defined as BF(B->D(*)0taunu)/BF(B->D(*)0lnu), where (l=mu,e). This thesis presents a model implemented to study one of the main background components of this study, the inclusive Ds->3pi(X) decays, where the Ds decays in the tau decay vertex.

Desafios da educação no socioeducativo: Um estudo dos adolescentes internos no case anápolis (go)

EDMAR CAMILO COTRIM

Director/es: Maria Del Mar Lorenzo Moledo

PD: Educación

Data: 17/04/2023- Presencial

Esta tese analisa o atendimento educacional oferecido a jovens em conflito com a lei cumprindo medida socioeducativa de internação no Centro de Atendimento Socioeducativo Case de Anápolis (GO). Adotou-se proposta metodológica mista.

Aplicou-se questionário e entrevista com os internos. O estudo aponta cinco aspectos a serem trabalhados: 1) a ação socioeducativa se voltar de forma mais efetiva para o processo educacional formal; 2) o ambiente dos centros de internação se voltar mais para a proposta socioeducativa; 3) desenvolver políticas públicas de apoio às famílias dos adolescentes; 4) estreitar vínculos entre escola e socioeducativo; 5) aprofundar estudos que analisem o impacto das relações familiares e relações afetivas na escola sobre a resistência do adolescente ao comportamento desviante.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Generación de un modelo de pez cebra (D. rerio) del Síndrome de CHARGE: Base genética y molecular

ÁLVARO JESÚS ARANA DÍAZ

Director/es: Manuel Collado Rodríguez, Laura Elena Sánchez Piñón

PD: Medicina Molecular

Data: 17/04/2023 - Presencial

Resumo:
Estudios recientes revelaron la importancia de las mutaciones knockout en pez cebra, capaces producir codones de terminación prematuros (PTCs) en la secuencia de mRNA que inducen la activación de los sistemas de compensación genética. Muchos mutantes a pesar de estos sistemas de compensación genética, se ven mas gravemente afectados por la presencia de estos PTCs. En el síndrome de CHARGE las mutaciones más comunes son las que causan frameshit de al secuencia y la formación de PTCs prematuras. Durante el desarrollo embrionario, los procesos controlados por CHD7 se ven alterados debidos a los desajustes materno-cigóticos producidos por los PTCs en el ajuste de la expresión genética. Generamos la línea de pez cebra mutante chd7-CRISPR, que produce una variante del gen chd7 con un knockout prematuro. Demostramos que la contribución materna de la madre mutante chd7-CRISPR podría ser negativa y de esta forma producir graves defectos en el desarrollo del embrión, asociados al establecimiento correcto de la senescencia embrionaria, y produciendo la gran variabilidad de defectos en esos tejidos programados por no producir una buena regulación de esta senescencia del desarrollo, al no regular correctamente la expresión de p53.

Natural photosynthetic nanostructures as a blueprint for bio-inspired organic photonics

MIGUEL AUGUSTO PALHINHA CASTILLO

Director/es: Martín Lopez García, Vicente Moreno de las Cuevas (Titor)

PD: Láser, Fotónica e Visión

Data: 18/04/2023 - Virtual

Resumo:
Photonic crystals are nanostructured systems which manipulate and confine light at the nanoscale. However, significant hurdles in their fabrication remain, delaying the progress toward large scale commercial applications. Interestingly, nature has been developing these structures for aeons in animals, insects and even plants. In this dissertation, we start by studying the natural photonic structure known as iridoplasts, a specialised iridescent photosynthetic system. We show that this biological organism could be using its photonic properties to mould the absorption of light. We fabricate soft matter photonic structures inspired by iridoplasts. The materials and fabrication methods used could help overcome some of the hurdles of the commonly used fabrication techniques for photonic crystals.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Jorge Amado y Mario Vargas Llosa. Brasil y Perú:Una aproximación socio-político-cultural a través de seis obras literarias

ISRAEL HAMILTON MARINHO ValenteDirector/es: Carmen Blanco Garcia

PD: Estudos Culturais: Memoria, Identidade, Territorio e Linguaxe

Data: 19/04/2023 - Virtual

Resumo:
Nuestra investigación propone el análisis de dos escritores contemporáneos, Jorge Amado y Mario Vargas Llosa, que, a través de sus obras, recrean la Génesis de los personajes humanos como referentes de las culturas brasileñas y peruanas. En las novelas Gabriela, clavo y canela (1963), Doña Flor y sus dos maridos (1966), Tieta de Agreste (1977), de Jorge Amado, La ciudad y los perros (1963), Historia de Mayta (1984), Lituma en los Andes (1993), de Vargas Llosa, identificamos elementos que podamos utilizar como hitos culturales de sus respectivas sociedades, estudiando, en las tramas organizadas, momentos en que las novelas fueron elaboradas y trazando un diálogo con el presente en sus respectivos países.

La hipótesis allagmática. Ontología de la individuación en el pensamiento de Gilbert Simondon

GUILLERMO RODRÍGUEZ ALONSO

Director/es: Antonino Firenz, Federico Antonio López Silvestre, Marcelino Agís Villaverde (Titor)

PD: Filosofía

Data: 20/04/2023 - Semipresencial

Resumo:
La presente investigación monográfica aborda el pensamiento del filósofo francés Gilbert Simondon (1924-1989). El enfoque se centra en los aspectos de la ontología de la individuación, auténtico núcleo doctrinal de las obras fundamentales del autor, a través de una teoría poco estudiada llamada «Allagmática». La hipótesis de partida es que para desarrollar con éxito la filosofía de la individuación, Simondon exploró antes una teoría axiomática basada en una ampliación de los principios teóricos de las corrientes sistémicas de su época, a saber, la cibernética, la psicología de la forma y la teoría de la información. Para demostrar esta hipótesis se procede en primer lugar a un análisis genealógico y sistemático de la influencia que estas corrientes tendrán en el desarrollo de las tesis principales del autor para, a continuación, exponer en toda su amplitud la teoría allagmática. Por último, se relacionará esta última con la ontología de la individuación, prestando especial atención a como una teoría sirve de fundamento axiomático a la otra.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

La innovación educativa en las radios universitarias del Ecuador y su influencia en la producción radial

ANA MAGALI CULQUI MEDINA

Director/es: Jose Ramon Pousa Estévez

PD: Comunicación e Información Contemporáneaa

Data: 20/04/2023 - Virtual

Resumo:

La presente investigación estudió cada radio universitaria existente en el Ecuador, el trabajo se basó en tres aspectos fundamentales: los contenidos, la innovación educativa y la producción. Se conceptualizó este medio en todos los ámbitos de la comunicación, contrastando las necesidades sociales a las que debe responder y se determinó qué es la innovación educativa en la universidad, así como su repercusión en el público objetivo y cómo esta aporta a la incidencia social que promueve la radio universitaria. Se empleó la metodología analítica y la observación científica, para luego centrarse en el análisis individual, reivindicando de esta manera a la radio universitaria con su verdadera razón de ser: un medio de comunicación alternativo y hoy día también como un instrumento para promover la innovación educativa.

Genética de trastornos psiquiátricos: aproximaciones genómicas asumiendo poligenicidad y pleiotropía

FERNANDO FACAL MOLINA

Director/es: Ángel María Carracedo Álvarez, Javier Costas Costas

PD: Medicina Molecular

Data: 20/04/2023 - Presencial

Resumo:

La contribución de la genética en la etiología de los trastornos mentales es en general alta, basada principalmente en variantes genéticas de baja penetrancia que tienen un efecto aditivo. Dicha contribución aditiva se puede estimar mediante una suma de variantes genéticas de riesgo ponderadas, conocida como cálculo de riesgo poligénico o PRS, por sus siglas en inglés (polygenic risk score). En esta tesis se presentan tres estudios de PRS con el objetivo de contribuir a la comprensión de la arquitectura genética de los trastornos mentales para explicar fenómenos como la alta comorbilidad observada entre los trastornos psiquiátricos o la heterogeneidad de presentación clínica. Además, se busca que algunos de los PRS calculados puedan tener una aplicación clínica futura como predictores de fenotipos en psiquiatría.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Caracterización de patrones clínicos del paciente fumador antes y después de una intervención terapéutica: Un análisis cualitativo y de minería de datos

CARLOS RÁBADE CASTEDO

Director/es: Carlos Zamarrón Sanz, Álvaro Hermida Ameijeiras

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 20/04/2023 - Presencial

Resumo:
El tabaquismo es una enfermedad adictiva y crónica Por ello, el fumador necesita la asistencia de un profesional sanitario mediante asesoramiento psicológico y tratamiento farmacológico. No obstante, el abordaje personalizado que nos ofrece la nueva ciencia de los datos y las posibilidades que aportan las técnicas de manejo de datos no estructurados pueden ayudar a aumentar la efectividad de estas intervenciones. Todo ello nos ha llevado a caracterizar patrones clínicos de fumadores que acuden a un servicio de cesación tabáquica antes y después del tratamiento aplicando metodología cualitativa y minería de datos. Como resultado observamos la dependencia a la nicotina como eje central de todo el discurso del fumador y modificaciones en el relato del mismo tras la intervención. Se identifican varios clústers de fumadores subsidiarios de tratamiento dirigido en próximas investigaciones.

Ephemerality in adverbial subordinators: A corpus-based study of causal, conditional and concessive conjunctions in Middle and Modern English

CRISTINA BLANCO GARCÍA

Director/es: María José López Couso

PD: Estudos Ingleses Avanzados: Lingüística, Literatura e Cultura

Data: 21/04/2023 - Presencial

Resumo:
Esta tese, que se inscribe no ámbito dos estudos variacionistas e de cambio lingüístico, así como na lingüística de corpus, analiza os antecedentes e as razón polas que certos conectores causais (*for as much as, for because, for why, in as much as, in so much as, sin e sithen*), condicionais (*be it so, if case be, conditioned that, foreseen, if so be that e when if*) e concesivos (*albeit, howbeit, how well, how so, howsoever, howsomever e notwithstanding*) xurdiron nun momento determinado da historia e pasaron a formar parte do inventario dos subordinantes adverbiais da lingua inglesa, para logo, nun prazo relativamente curto de tempo, deixar de existir, dando paso a outros subordinantes equivalentes dende o punto de vista semántico. O estudo diacrónico dos cambios producidos no inventario dos subordinantes obxecto de estudo atendeu a factores estruturais ou internos: o seu uso co denominado that pleonástico, o proceso de univerbación, o uso de elementos correlativos na cláusula principal e a posición dentro da oración das cláusulas subordinadas introducidas polos subordinantes obxecto de estudo e o modo do verbo na cláusula subordinada. Así mesmo, estudáronse factores externos, coma o contexto social e cultural ou a influencia de correntes de pensamento predominantes no período.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Bioeconomía y desarrollo socio económico en Colombia. Retos y oportunidades para un país megadiverso

ANA CRISTINA ZÚÑIGA ZAPATA

Director/es: Melchor Fernández Fernández

PD: Desenvolvemento Rexional e Integración Económica

Data: 21/04/2023 - Presencial

Resumo:
Esta investigación tiene como principal objetivo analizar el impacto de la política pública en materia de bioeconomía en el desarrollo económico y social en Colombia. El trabajo introduce los conceptos fundamentales de la bioeconomía desde su propia definición hasta sus antecedentes a nivel nacional e internacional y repasa el desarrollo de la bioeconomía y la política de crecimiento verde en Colombia. Luego de estudiar los sectores priorizadas para el desarrollo de la bioeconomía en Colombia se analiza por medio de un modelo de equilibrio general el impacto de determinadas políticas públicas en el desarrollo económico y social, analizando tanto los efectos agregados sobre la producción como sus implicaciones sobre la distribución de la renta. Finalmente se dan recomendaciones ante las nuevas realidades derivadas de la pandemia Covid-19.

O lugar da arquitectura galega contemporánea (1970-2000): autorreflexións e olladas vernáculas. Teoría, historiografía, praxe

SANTIAGO RODRÍGUEZ CARAMÉS

Director/es: Jesús Ángel Sánchez García

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 21/04/2023 - Presencial

Resumo:
A tese construe un relato historiográfico e interpretativo da arquitectura galega entre 1970 e 2000 arredor dunha idea fundamental: a autorreflexión e as olladas vernáculas que articulan as propostas arquitectónicas analizadas. Non en van, estas liñas tendentes á introspección están profundamente estendidas tanto no debate interno como na crítica recibida externamente e son, polo tanto, homologábeis ás tendencias teóricas e críticas internacionais desta época histórica. Desta maneira, a articulación tripartita pretende estabelecer un contexto teórico, un compendio historiográfico e mais unha aplicación práctica e analítica de ambas as dúas cuestións arredor da produción arquitectónica destas décadas. Ao longo da tese poden advertirse certas dialécticas entre modernidade e tradición ou entre as linguaxes máis contidas e as máis tendentes á espectacularización, binomios que canalizan estas viraxes rexionais da arquitectura galega contemporánea.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Técnica De Inseminación Artificial En Gallinas Reproductoras: Selección De Machos, Uso De Diluyentes, Parámetros De Inseminación Y Viabilidad Económica

LUIS FELIPE PÉREZ GARCÍA

Director/es: Alejandro Fernández Fernández; Luís Vázquez Sande; Víctor Pereira Lestayo (Titor)

PD: Medicina e Sanidade Veterinaria

Data: 21/04/2023 - Presencial

Resumo:
La inseminación artificial es una técnica ampliamente empleada en muchas producciones animales. En el caso de las aves, su uso es habitual en los pavos, pero está poco estudiada y empleada en gallinas. En esta tesis se evalúan los diversos aspectos de esta técnica que presentan influencia en los resultados productivos, valorando su aplicación en la producción industrial: el sistema CASA como técnica de selección de los mejores machos según la motilidad progresiva de los espermatozoides, las diferencias existentes en la fertilidad obtenida en la inseminación artificial con semen puro y diluido, la eficacia de la inseminación en gallinas reproductoras a diferentes frecuencias con semen fresco y la relación entre la fertilidad y el tiempo que transcurre entre la extracción del semen y la inseminación de las hembras.

Epistolario de Vicente Aleixandre a José Ángel Valente

RUTH FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ

Director/es: Claudio Rodríguez Fernández

PD: Estudos da Literatura e da Cultura

Data: 24/04/2023 - Presencial

Resumo:
Presentamos en esta tesis un corpus de cartas cuya trascripción y anotación constituye la parte central de la investigación. El material se encuentra archivado en la Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, dependiente de la Universidad de Santiago de Compostela. Después de centrarnos en la organización del material relativo a la correspondencia mantenida por carta entre los poetas Vicente Aleixandre y José Ángel Valente ofrecemos la edición del epistolario, que muestra cómo vida y obra se interrelacionan de tal manera que es imposible separar en las cartas estos dos aspectos, tan íntimamente relacionados para el poeta del 27.El material presentado puede contar con alguna actualización, ya que pueden aparecer nuevas cartas, hasta el momento inéditas y desconocidas por la comunidad investigadora. Tal es el caso de las cartas a las que nos referimos en la parte final de este estudio, que constatamos que debieron existir por la mención que hace de ellas el propio Aleixandre, pero que no se encuentran en nuestro poder al ser negado el acceso a las mismas por parte de sus propietarios.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Os materiais didácticos musicais en Educación Primaria. Un estudo sobre a percepción dos docentes especialistas en Educación Musical en Galicia.

ANTÍA CORES TORRES

Director/es: Jesús Rodríguez Rodríguez

PD: Equidade e Innovación en Educación

Data: 24/04/2023 - Presencial

Resumo:
Esta investigación ten como obxectivo analizar a percepción dos docentes galegos especialistas en Educación Musical sobre os materiais didácticos musicais, incidindo no coñecemento, uso, valoración e formación na etapa de Educación Primaria. A mostra está conformada por douscentos docentes especialistas de Educación Musical, no caso do cuestionario, e por sete participantes nas entrevistas. Os resultados manifestan que nas clases de música os materiais preferidos e máis empregados son os instrumentos musicais, os obxectos dixitais e as partituras. Pola contra, o libro de texto de Educación Musical, tanto en formato impreso como dixital, está diminuíndo a súa presenza nos procesos de ensino-aprendizaxe. Os docentes recoñecen que a súa formación inicial sobre os materiais didácticos musicais é insuficiente e demandan un maior tratamento desta cuestión nos plans de estudo. Así mesmo, tamén consideran necesario unha mellora da formación continua co aumento da oferta de accións formativas prácticas e descentralizadas polo territorio galego.

La ileostomía de protección en el cáncer colorrectal

DANIA CALVO RODRÍGUEZ

Director/es: Jesús Pedro Paredes Cotoré

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 25/04/2023 - Presencial

Resumo:
El cáncer colorrectal es uno de los tumores más frecuentes y una de las principales causas de mortalidad a nivel mundial. La complicación más temida de la cirugía del cáncer de recto es la dehiscencia anastomótica. Se han empleado los estomas derivativos para prevenir las complicaciones secundarias a dehiscencia, causando un impacto en la calidad de vida de los pacientes, así como morbimortalidad asociada tanto al propio estoma como a la intervención de reconstrucción del tránsito. Con esta Tesis Doctoral evaluamos: la morbilidad relacionada con el estoma, morbilidad de la reconstrucción del tránsito y los factores relacionados. Con los resultados obtenidos, y la evidencia científica, podemos afirmar que la ileostomía de protección minimiza las consecuencias de la dehiscencia de la anastomosis colorrectal baja o coloanal y disminuye la necesidad de reintervención, aunque la morbilidad es del 30%, siendo grave en el 2% de los casos. La cirugía de la reconstrucción del tránsito no debe considerarse una intervención menor y presenta una morbilidad asociada elevada, aunque la mortalidad es escasa.

Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

Riesgo en la compraventa, cumplimiento e incumplimiento

IGNACIO VARELA CASTRO

Director/es: María Paz García Rubio

PD: Dereito

Data: 26/04/2023 - Presencial

Resumo:

La presente tesis analiza la disciplina de la transmisión del riesgo en el contrato de compraventa. Se trata de un expediente tradicionalmente cuestionado y cuyo verdadero fundamento y alcance no se acaba de comprender o, al menos, sigue siendo objeto de disputa. El contexto jurídico español se encuentra en un período de reflexión en lo que respecta a la modernización de su decimonónica regulación del Derecho de obligaciones. Tal necesaria actualización atañe también a la regulación de las clásicas normas sobre la transmisión del riesgo y abre el debate de cómo procedería acometerse, pues estas normas siguen presentes en los instrumentos jurídicos que se enmarcan en el denominado «nuevo Derecho de contratos». Este estudio desvela que es posible prescindir de una regulación específica sobre la transmisión del riesgo en la compraventa y realiza un esbozo normativo con ánimo de demostrarlo.

Understanding H.P. Lovecraft's Anxiety Narratives through Medical Humanities

BÜKE SAGLAM

Director/es: César Pablo Domínguez Prieto

PD: Estudos da Literatura e da Cultura

Data: 27/04/2023 - Virtual

Resumo:

The aim of this dissertation is to analyze H.P. Lovecrafts psychological problems and traumas to understand the true meaning behind his narratives that he wrote between the years 1905 and 1935. Lovecrafts narratives, stemming directly from the authors life, fears, anxieties, and traumas, are more than fiction and can be considered as a means to reach the hidden corners of his complex mind. Therefore, I argue that deciphering these writings as anxiety narratives will be giving a new insight about the author as well as mental illness in general.To do so, Lovecrafts life and his literary philosophy, cosmicism, are explored, with a specific attention to the concepts of (existential) anxiety, fear, and phobia, which were predominant themes/affects in both Lovecrafts life and his narratives.

Estudio comparativo del eje temático en español y chino

PINGPING HE

Director/es: Tomás Eduardo Jiménez Juliá

PD: Lingüística

Data: 27/04/2023 - Presencial

Resumo:

Este trabajo es un estudio comparativo entre un aspecto sintáctico concreto de la lengua española y la lengua china. Se trata del uso del tema como eje de la organización de la cláusula. El tema es un eje organizativo muy general que trasciende diferencias tipológicas, y que se mantiene como eje más o menos activo en las distintas lenguas. El chino y el español, pese a ser lenguas de una tipología morfológica muy distinta, comparten la vigencia del tema, con grandes similitudes y también diferencias en su uso. El presente trabajo compara estos usos en ambas lenguas tomando como fuente de datos dos obras literarias originales, una del chino y otra del español, y sus correspondientes traducciones.

↵ Ir ao sumario

Teses defendidas en abril

El Bienestar Animal Como Base Del Control Ambiental Para La Eficiencia Energética Y Productiva En Explotaciones Porcinas De Transición

EUGENIO LOSADA VÁZQUEZ

Director/es: María Dolores Fernández Rodríguez, Manuel Ramiro Rodríguez Rodríguez

PD: Enxeñaría Rural e Civil

Data: 28/04/2023 - Presencial

Resumo:

En este trabajo se pretende incluir el bienestar animal como parámetro del control ambiental para la mejora de la eficiencia energética y productiva. Para ello, se han evaluado las características energéticas, productivas y ambientales de una granja convencional de control ambiental basado en la temperatura. Las variables medidas, en la zona ocupada por los animales, fueron la temperatura, la humedad relativa, las concentraciones de dióxido de carbono y amoníaco y la velocidad del aire.La gestión mejorada, teniendo en cuenta estos parámetros, supuso una sensible mejora en cuanto a ahorro energético, así como de las condiciones ambientales y, por tanto, bienestar de los animales. Así, teniendo en cuenta lo expuesto en la Tesis Doctoral podremos comprobar que empleando el bienestar animal como base para el manejo en explotaciones porcinas intensivas se podrá conseguir además de una mejora en el bienestar animal, ser mas respetuoso con el medio ambiente y una mayor eficiencia energética.

Development of topical ophthalmic formulations for fungal keratitis treatment

VICTORIA DÍAZ TOMÉ

Director/es: Anxo Fernández Ferreiro, Francisco Javier Otero Espinar

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 28/04/2023 - Semipresencial

Resumo:

In the present thesis, different topical-ophthalmic formulations of antifungals and cyclodextrins were developed for the treatment of fungal keratitis. In addition, the safety and permanence on the ocular surface of different cyclodextrins were evaluated in order to know their behavior in the eye and to optimize their use in the development of new ophthalmic formulations.

Ir ao sumario

USC
UNIVERSIDADE
DE SANTIAGO
DE COMPOSTELA

«Non se pode ensinar nada a un home, só se lle pode axudar a descubrirse a si mesmo»

Galileo Galilei

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento Internacional da USC (EDIUS), Santiago de Compostela

Coordinación:
Miguel Túñez

Revisión lingüística:
Gisella Costas López
PD Estudos da Literatura e da Cultura

Copy:
Clara Castilla

Deseño:
nudobrands

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020
ISSN 2792-6079

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE

Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura, Educación e a USC para o desenvolvelemto de accións estratéxicas de I+D+i.